

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adathat vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési é hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

Gazda nélkül.

A napkirály — amint XIV. Lajost nevezték — szokta mondani magáról, hogy «az állam én vagyok». Hát ő rendelkezhetett abban az időben egész Francia országról, amelyet el is készített a forradalomra, olyan alaposan kiszípolozott.

Azonban ma egy kicsit más idők járnak. — Ma már az önkormányzat jegyében élünk, s ma egyetlen tisztviselő se utánozhatja az akkori idők fejedelmét, mert a törvény világosan parancsolja, hogy a községi nagyon kezelése kizárólag a községi képviselőt jogkörébe tartozik.

Nem akarunk mi senkit vádolni: hogy e kérdés fölött könnyen átsiklik az adófizető közönség kárára a képviselőtestület. Csak egyszerűen utalunk arra, hogy az ilyen esetek a nép elégtelenségét szítják, a demagógiát igazolják ellenünk — akik csak a törvények uralmát állítjuk és hirdetjük a közjó alapjául.

Pedig mi volna erősebb alapja a tisztviselői karnak is — mint az, ha a törvények betartását szigorúan követné: mert a felelősség ezáltal le volna vállairól véve a bekövetkezhető kár esetében.

Ime két tanulságos példa: a csendőrlaktanya leégése alkalmával előttünk állanak.

Leégett a csendőrlaktanya, éppen a Kollát Lukács háza népe elleni merénylet után pár napra. Lapunkban említettük, hogy többen rendkívüli közgyűlés összehívását óhajtják, mert két fontos dolog megvitatást igényel. Az életbiztonság és a tűz elleni védekezés. Oly komoly kérdések, amelyek érdekében az előjárásnak haladéktalanul intézkedni kellett volna.

Azonban elmúlt egy pár hét, sőt közgyűlést is tartott az előjáróság, de egyik tárgyban sem lett előterjesztés téve a közgyűlésnek.

Pedig ezt nagyon sajnálatos dolognak tartjuk. Mert hiszen az 1886. évi XII. t.-cz. 29. és 112. §§ szerint nem az előjáróság: de a közgyűlés lett volna jogosult a leégett csendőrlaktanyának a költségvetésben elő nem fordult költségei fölött, s az épület további rendeltetése, átalakítása fölött határozni.

Az helyes és korrekt dolog volt, hogy nyilvános árverésen lett az

építkezés vállalatba adva, sőt olcsón is történt az építkezés: de sokkal jobb lett volna magára az előjáróságra is — ha betartották volna az idézett törvény rendelkezéseit. Am a józan okosság is azt követelte volna, hogy közgyűlés elé vigyék e fontos kérdést. A gazda a közgyűlés, a képviselő testület — s több szem többet látva, sokkal jobb és egészen más eredményt értek volna el vele — mint így, mikor az előjáróság csak a maga felfogása és nézete után indult.

Ugyanis a közönség nagy része azt tartaná helyesnek, ha az ujiskola részére adnák át ezt a csendőrlaktanyát. A csendőrök maguk pedig sokkal jobb szeretnék, ha a község háza telkén levő magtár helyiségeit renoválnák s ott a baloldali kertet kapnák ők, a baloldali kertet pedig a finánczok bírnák. Így tűz esetében ők is, lovaik is a közbiztonság szolgálatára állhatnának, sőt a tűzorséget folyton ellenőrizhetnék: mert a jelenlegi laktanya a szolgálat céljaira nézve kevésbé alkalmas.

Hát nem sokkal helyesebb lett volna ezt a költséges ügyet a közgyűlés elé vinni?

De hát ez nem a mi feladatunk, hogy tovább vitassuk. Mi előre jeleztük a közönség hangos óhajtását, hogy ezt a kérdést a közgyűlés elé kell vinni. Ha nem tették — éppen mi sajnáljuk legjobban, hogy a demagógiát igazolják ilyenek által azok, akik jóakaratu szavunkat rossz néven veszik, ahelyett, hogy a felelősséget láráznák magukról azáltal, hogy a képviselőtestület elé viszik az ilyen kérdéseket.

De még csodálatosabb, hogy a tűz elleni védekezés szempontjából sem tett javaslatot az előjáróság a közgyűlésnek.

Múlt évben Nyiry Gyula t. b. főszolgabíró, az idézett törvény 56. §. alapján rendkívüli közgyűlést — illetve csak értekezletet hívott össze, a magtár utcai tűzvész után, nyomban. Ki hitte volna azonban, hogy most, mikor maga a község a károsult, s mikor a sajtó és közvélemény felzudult a botrányos tűzrendészeti állapotok felett, mikor a tanyai lakosok élete olyan biztonságban van, mint Kollát Lukácsé — a községi előjáróság egyetlen szóval sem tegeyen javaslatot az elszomorító állapotok orvoslására!

Pedig kár volt hallgatni, nagyon kár volt. Mert éppen most értesültünk a szentesi csendőrparancsnokságtól, hogy Csongrád községben apasztani fogják a csendőrség létszámát: mert az ellenkezőről nincs felvilágosítva.

Lenne csak itt állandóan a leg-sötétebb Csongrádon egy hónapig a kerületi főparancsnok; majd belátná, hogy milyenek itt a közbiztonsági állapotok a község bel- és külterületén, a tanyákon, ahol szintén senki nem ügyel fel a mező-őrökre, s ezeknek senki nem parancsol.

Elmondtuk ezeket — tárgyilagosan, ama jószándék által vezéreltetve, hogy használni fogunk vele Csongrád községnek: különösen pedig előjáróságának.

Mert nem az a legjobb barát, aki hizeleg: hanem az, aki őszinte.

= A királyi Curia által elrendelt vizsgálat.

Képviselőnk: dr. Baross János választása ellen beadott kérvény tárgyalása alkalmával a kérvényezőök által kért, valamint Réti Ferencz indítványára Hegyi és 320 választója ellen elrendelt vizsgálatot a szegedi kir. ítélő tábla valószínűleg Deák kir. táblai bíró kiküldésével foganatosítja. A kiküldött bíró úrra és a három ügyvédre a vizsgálat nem kis terheket ró, a 400 tanú kihallgatása bizonyosra heteket vesz igénybe; s mert hosszadalmas, ezért nagyon költséges is lesz. Nagypál Imre és társai által letett 3000 korona ovadék kevésnek bizonyul. A kérvényezőök újabb 3000 korona ovadék letételére fognak utasíttatni, s azt a vizsgálat folyama alatt a szükséghez képest mindig ki kell egészíteniök. Nem tudjuk Farsang István hajlandó lesz-e ezt is kölcsön adni, de bizonyosan tudjuk azt, hogy a vizsgálat mást nem eredményezhet, hogy beigazolja, amit Hegyi a Tiszavidékben több ízben ismételve közhirré tett, hogy ő valamenynyi választóját a parochián etette és itatta, s így Hegyi és 320 választója az 1878 évi V. t. cz. a büntető törvény 186. §-a értelmében 3 hónapig terjedő fogházzal és 500 forintig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sújtani. A rossz cselekedet genesisé, hogy a rossz tett rosszakat szül, itt is beteljesül. Hegyi avval, hogy dr. Baross János igazságos választását Nagypál Imre és több társa által aláírt kérvényben foglalt rágalomokkal megtámadta, nemcsak a kérvényt aláíró kisebb számú választóit keverte, egyre fokozódó, nagy költségekbe és hozta összeütközésbe az 1878 évi V. t.-cz. 260§-ával, mely azokat, kik mást va-

lamely hatóság előtt büntethető cselekmény elkövetésével vádolnak, ha vádjuk valótlanak bizonyul, egy évig terjedhető fogházzal bünteti: de összes választóit is kiszolgáltatja a büntető bíróságnak. Elíteltük Hegyit akkor is mikor ellenfeleit paphoz, sőt keresztényhez, de emberhez sem méltó durvasággal rágalmazza, nekik mindenképen ártani igyekszik, lételük ellen tör, de kétszeresen elítéljük most, mikor egy valótlan kérvény fenntartásával és forszírozásával saját híveit, őt vakon követő elámitott népét, viszi neki a bajnak, veszedelemnek.

A tűz elleni védekezés.

Kecskemét és Szentés városok közönségei is azzal az eszmével foglalkoznak már, amit lapunk vetett fel, hogy t. i. a városok ne engedjék magukat kizsebeltetni a külföldi biztosító intézetek által, akik ígérnek fűt-fát és aztán mikor fizetésre kerül a dolog kinevetik a kárvallott feleket. Csongrád városának képviselő testülete tavaly tárgyalta már ezt az ügyet egy ízben: most maguk a tűzoltók kérik ennek a rendkívül üdvös dolognak megvalósítását, amire a Szentesen megjelenő Csongrádmegyei Hírlap és a Kecskeméti Friss Ujság a következőket mondják:

A biztosítás terjedésével úgy a közköltsegen fentartott hivatásos, valamint az önkéntes tűzoltóságok hathatós működésükkel — akaratlanul is — kizárólag a tűzkárbiztosító társaságok anyagi érdekét mozdítják elő, amit ama körülmény is bizonyít, hogy hazánkban az önkéntes tűzoltók száma évről-évre csökken.

Utasítja a kormány a hatóságokat arra is, hogy a tűzkárbiztosítás czélszerűségére és üdvös voltára a lakosság figyelmét alkalmas módon felhívni el ne mulasszák, mely ténykedés által az állam a tűzkárbiztosító társaságoknak megfizethetetlen szolgálatot tett: az igazságos eljárás tehát az lett volna a kormány részéről, hogy igenis szerte e hazában kis- és nagyközsegekben egyaránt jól szervezett és szakképzett tűzoltóság létesítessék és tartassék fenn, mely megvédi a lakosságot a bőszen elem által okozandó vagyoni végronlástól és hozzájáruljon a nemzeti közvagyon megvédéséhez. De minthogy a tűzoltósági kiadásokat a lakosságnak kötelessége fedezni s minthogy a tűzoltóság intenzív működésével a biztosító társaságokat tetemes kár kifizetésétől menti meg, ennek ellenszolgálatát fejében a biztosító társaságok a tűzkárbiztosításból eredő bevételeik bizonyos hányadát a tűzoltósági kiadások fedezésére fordítani köteleztetnek.

Nem csoda, hogy a tűzkárbiztosító társaságok meggazdagodtak, mert hiszen a tűzoltóságokat a községek lakosságának tetteit kötelességévé fentartani, a hadi zsákmány pedig — a tűzkárbiztosításból eredő haszon — évtizedek óta a tűzkárbiztosító társaságok pénztárába vándorolt! Hol itt az igazság!? Ez az egyoldalú bürokratikus eljárás tette tönkre az önkéntes tűzoltóintézményt hazánkban s addig, míg a tűzoltóságot vissza nem adják önmagának és fel nem szabadítják a fejlődést gátló lidércnyomás alól, saha sem fog az hatósági feladatot teljesítő faktorrá válni.»

Igy irnak a szomszéd városok lapjai. Mindezekhez kevés a mondani valónk, csak azt jegyezzük meg, hogy a legközelebbi képviselő testülethez maguk a csongrádi önk. tűzoltók nyújtottak be egy kérvényt, amelynek tárgyalása által módot nyújtanak a községnek arra, hogy ezeken az állapotokon segítve legyen vegre.

A Duna-Tisza csatorna.

Nagvobb szolgálatot az Alföldnek, s itt

Csongrádnak senki sem tehet mint az, ki a maga hatáskörében a budapest-csongrádi csatorna elé tóduló akadályok elhárításán közreműködik; s ki tehetne nagyobb szolgálatot ez ügynek mint éppen képviselőnk dr. Baross János, ki a csongrádi választók bizalma folytán a képviselőházban, a kormányt támogató többségre gyakorolhat befolyást.

Az ő szívós lankadatlan akarateréjére ösmertünk, midőn az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a leghatározottabban állást foglalt a budapest-csongrádi csatorna mellett, s befolyásának tudjuk be azt is, hogy testvére Baross Károly országgyűlési képviselő a költségvetés tárgyalása során lándzsát tör a nagy magyar Alföld ezen elsőrangú érdeke mellett.

Hegyiék a képviselő választás ellen a kir. kuriához beadott alaptalan kérvényezésükkel megakadályozták ugyan, hogy dr. Baross János az országgyűlésen meggyőződésének egész erejével, tudásának egész fényével, akaratának teljével ne sürgesse, kérje, követelje a képviselőház nyílt ülésében a Csongrád előhaladását, boldogulását, gazdagodását biztosító mű létesítését. De nem akadályozhatják meg Csongrád országgyűlési képviselőjét dr. Baross Jánost, hogy az ország ügyeit intéző képviselői és kormánykörökben Csongrádnak az egész országgal azonos, ezen nagy érdekéért a maga környezetében propagandát ne csináljon, híveket ne szerezzen, pártfogókat ne keressen.

Ha volna Hegyiékben csak egy kis hazafiság, vagy képesek lennének egy párnyi önbírálat gyakorlására, úgy a mi jóra sem vezető petíció helyett elismernék, hogy szebb és rendesebb választás még nem esett Csongrádon a dr. Baross János választásánál és a petíció visszavonásával felszabadítanák dr. Baross Jánost, hogy a képviselőházban felszólalhatna és kifejthetné, hogy az egész országnak, különösen a nagy magyar Alföldnek, de még Budapestnek is sokkal nagyobb hasznára lesz és égetőbb szükségét képezi a budapest-csongrádi csatorna kiépítése, mint a budapesti kikötő létesítése és ilykép a 200 milliós új kölcsön nem a teljesen felesleges budapesti kikötő, hanem a budapest-csongrádi csatorna létesítésére lenne fordítandó.

UJDONSÁGOK.

— **Háziipari akció Csongrádmegyében.** Az a lelkes törekvés, amelyet Tömörkény község előljáróságában már több ízben méltattunk, sokkal hamarabb és nagyobb arányokban kezdi mutatni a mozgalom fejlődésének körvonalait, mint azt reméltük volna. Imár a földmívelési miniszter szerettetteljes példája után megindult az egész vármegyére kiterjedő akció. Most ugyanis arról van szó, hogy a szegedi kerületi iparfelügyelő Tömörkény község kérelmére kidolgozta javaslatát, s ennek folytán, mint a Szentés és Vidéke írja, Csongrádvármegye közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén szóba került a háziipari akció ügye is. Cicatricis Lajos dr. alispán felolvastatta ugyanis a kerületi iparfelügyelőnek a vármegye egész területére vonatkozó, háziipari akció érdekében, alapos tanulmányt kidolgozott részletes tervezetét, mely szerint a szegedi kereskedelmi és iparkamara közvetlen a tömegesebb háziipari készítmények piacra vitelét, a vármegyében pedig 5 háziiparpártoló kerület alakíttatnék ugyanannvi bizottsággal, Szentés, Szegvár, Csongrád,

Dorosma és Algyő székhelylyel. A háziiparnak általános meghonosítása érdekében szükség van 30.000 korona forgalmi tőkére, ami a nyers anyagok beszerzésére kell és mintegy 7—8000 korona évi beállítási költségre, amiből a szaktanítók fizetését és a szerszámbeszerzést, gyűjtőházak bérletét stb. fedeznék. A háziipari foglalkozások közül így meghonosítható volna a vármegyében a kosár-, gyékény- és szalmafonás, nádfűzés, zsákszövés, fűzavessző-butorok készítése és egyes gazdasági eszközök faragó-munkája. A kimerítő és minden részletkérdésre kiterjeszkedő tervezet felolvasása után az alispán kifejtette, milyen áldásos volna az egész megyére nézve a háziipari akció sikere, melynek érdekében indítványozta, hogy az ügyiratok neki a törvényhatóság legközelebbi közgyűlése elé terjesztés czéljából kiadassanak. A törvényhatóság feladata lesz az akciónak úgy a megyei mint a községek támogatását megnyerni és ezt a fontos kérdést sikerrel megoldani. Most mikor látjuk, hogy a vármegye kormányzó alispánja a legmelegebb érdeklődéssel vette kezébe a nagyfontosságú akció vezetését, biztosra vesszük, hogy végre abba az áldásos és valóban praktikus irányba fogja rávezetni a közönség érdeklődését, amelyre felejtetlen emlékü volt főispánunk akarta a közérdeklődést ráterelni.

— **Vagyoni felelősség.** Az ármentesítő társulatnak Csongrád községgel kötött egységét Szvoboda Ferencz ügyvéd konok perlekedése mindez ideig megakadályozta, azt vitatván, hogy a kárpótlási összeget 400.000 koronát ne a község, hanem az ártéri birtokosság legyen jogosult felvenni. A belügyminiszter, tekintve, hogy a község évente több mint 20.000 korona kamatot veszít el e konok perlekedés folytán, megbízta dr. Cicatricis Lajos alispánt, hogy személyesen tartson tárgyalást ebben az ügyben, s hívja fel Szvoboda Ferenczet, adja elő bizonyítékait, amelyekkel követelését igazolja. Mult hó 30-dikán a vármegyei alispán megtartotta Csongrádon a tárgyalást, azonban az ártéri birtokosok érdekében buzgalkodó képviselő nem birta bizonyítékaival megdönteni a község követelésének jogos alapját. Az alispán — aki a legnagyobb pártatlansággal vezette a tárgyalásokat, aonnal felutazott a fővárosba, hogy a belügyminiszternek személyesen tegyen jelentést az ügy állásáról. A községi képviselő testület jól tenné ha azokat a képviselőket akik most is ellenzik az egység elfogadását, az 1886. évi XII. t.-cz. 86. és 87. §§. alapján a konok perlekedését 500 frtig megbünteti és a vagyoni felelősséget kimondja.

— **Nagybérletek felosztása.** Boksics Gusztáv, az ország legjelesebb publicistája évek óta sürgeti, a ruthén akció példájára hivatkozva, az alföldi nagybirtokok nagybérleteinek is a felosztását. A magyar főpapság soraiban gróf Csáky Károly váci püspök az első, aki a magyar nép érdekében ezt az üdvös eszmét — mely a demokráciának többet használt mint a nagyon hazafias szónoklatok összes sikerei — megvalósította. A nagylelkű püspök ugyanis Száda, Veresegyháza és K.-Szt.-Miklós népének kérelmére a Szt.-Jakab pusztá 3630 hold területét 780.000 koronáért eladta a három községnek, akik a nagybirtokot apró bérletekben kiadták a községek lakosainak. Csongrádmegye községei tanulhatnak ebből a szép példából!

— **Járási utbiztosok.** A vármegyei törvényhatóság Csongrád, Mindszent és Dorosma járási székhelyeken 3 utbiztos állást szervezett, 1200 korona fizetéssel és 600 korona uti általánynyal díjazva. Később járási mérnöki állásokat is fogja szervezni, ha erre megfelelő fedezete lesz.

— **Sorozások.** A sorozás Csongrádon márczius 10, 11, 12 és 13-ik napján fog megtartatni.

— **Gazdasági törekvések a nép javára.** Mitéfy Kálmán vármegyei főjegyző, még mint főszolgabíró akcióit indított járásában

az eperfa és selyem tenyésztési kultúra érdekében, hogy a nép keresethez jusson. Igyekezett a pinczeszövetkezet eszméjét is megértetni a bortermelő gazdákkal. Azonban csak személyes politika érdekeltén a mi népünket, mind a két üdvös terv csak a kezdetnél maradt. Most a járás új főszolgabírája — mint örömmel értesülünk — az utak befásítását követelő vármegyei szabályrendeletet akarja végrehajtani — ami felette üdvös lesz a népre nézve.

— **Egyszerűsítés.** Sok rendelet érkezik most egymás után a közigazgatás egyszerűsítése tárgyában, azonban talán nem utolsó, fontosságra nézve az sem, amelyet a csongrádi járás főszolgabírája, Tasnády Imre adott ki, a járás távolabbi községeinek. Ugyanis elrendelte, hogy a jegyzői hivatalok, ott a helyszínén vegyék fel írásban azokat a panaszokat, amelyek bemondása végett a távollakó embereknek be kellett fáradni a főszolgabírói hivatalba. Így aztán a szegény panaszos embereknek nem kell majd Csanyról, Tömörkényről befáradni, ha panaszt akarnak tenni, hanem majd átteszik a panaszukról felvett jegyzőkönyveket az illető községi jegyzők.

— **Egy nagyközség acetylen világítása.** Sok nagyobb várost lefőzött már a bácskai Ó-Becse nagyközség a haladásban. Most — mint a Szegedi Napló írja — a község előjárósága tárgyalásokat folytat egy vállalkozó társasággal az iránt, hogy az utcák világítása acetylenel történjék. Mint az Sz. N. jelenti, tegnap erre nézve a városházán próba-világítás is volt, amelyet több képviselő megtekintett. Állítólag az acetylen világítás mivel sem kerülne a községnek többre, mint a mostani petroleum világítás. Csongrád községe vajjon mikor fogja ennyire vinni a mai rendszer mellett? Bizony elég sajnós, hogy annyira ellensége a képviselő testület is a világosságnak — hogy még a népkert világítása iránti kérelmet is elutasította. Ugy halljuk azonban, hogy maga a nép akarja megfélembreznit ezt az elutasító határozatot, amelynek éle a nép ellen irányul.

— **Helyettesítés.** Kovács Elemér jegyző eltávózása következtében a III-ik jegyzői állás ideiglenesen megüresedett. A f. hó 31-én Tasnády Imre főszolgabíró erre az állásra L. Tóth József okleveles jegyzőt helyettesítette.

— **Az Uránia** tudományos színház megérkezett. Az első bemutató előadást «Velenzé»-vel kezdte meg. Felhívjuk rá a művelt közönség figyelmét, hogy ezeket az érdekes előadásokat el ne mulasszák.

— **Február 1.** Ez a nap tulajdonképpen egy cseppet sem különbözne egy másik közönséges naptól, ha véletlenül a vadászati szezon végét nem jelentené. Ezen a napon a nyulvérre szomjas Nimród ivadékok a vadászfegyvert bekenik olajjal, a kuczkóba dobva 6 havi némaságra kárhoztatják. A csongrádi vadásztársulat egy néhány tagja mielőtt letette volna a fegyvert, Körmeny Zsigmond uradalmi tisztartó ur szíveségéből az utolsó nap a másvilágra küldött egy csomó tapsifülest. A vadászat után pedig a szíves házigazdánál gyűltek össze, hol azután meg Körmeny Zsigmondné öngyűségének szíveségéből pompás vadászbédhez ültek. A vadászatot úgy az ebédén résztvettek: Röck Iván műszaki tanácsos és dr. Tergina Gyula kir. tanácsos tanfelügyelő urak is.

— **Halálozás.** Fehér Alajos csongrádi czipész mester mult hó 27-dikén 65 éves korában hirtelen elhunyt. A helybeli ipartestület derék, munkás tagját gyászolja az elhunytban. Temetése 29-dikén ment a közönség nagy részvéte mellett.

— **Sem nem hal sem nem hús.** A XX-ik század december hava azért lesz emlékezetes Csongrád város történetében: mert akkor bukott meg Hegyi Antal plébános ur először, mint képviselőjelölt. Bukása után úgy gondolt bosszút állni a 48-as és függetlenségi párton, mely párt őt kiközösítette kebeléből, hogy egy új pártot alakított új programmal. A pártot «Független Magyarország pártjának» keresztelte el. A párt elnökekül meg is választotta L. Tóth Istvánt, ki régi elvét a 48-as és függetlenségit e miatt szegre is akasztotta. A párt bevallott célja: a független Magyarország helyreállítása. Azonban a sorok közül a klerikátizmus nyelbeütése, vagyis a sötét reakció talajának előkészítése, tehát tisztán ultramontán célokat szolgáló irányzatot lehet kiolvasni. Ezt a furfangos alapszabályt azután felküldték a miniszternek jóváhagyás végett. A miniszter pedig, aki átnézte az alapszabályokat, meggyőződött annak célzatáról és leiratában értesíti L. Tóth Istvánt, hogy amennyiben az alapszabály célját kinyenni nem lehet és Magyarország függetlensége mellett inkább más célokat rejt magában, hát azt a «sem nem hal, sem nem hús» alapszabályt visszautasította.

Műhle-féle kertészeti értesítő éppen most jelent meg magyar és német kiadásban és kívánatra ingyen küldetik meg. A Mühle Vilmos temesvári cs. és kir. udvari mag- és növénykereskedés által kiadott új értesítő valóságos mintakatalogus, a mely ritkítja párját; kiállítása ép oly finom mint elegáns, dúsán van ellátva ábrákkal és a mi a fő: minden szakértelemmel és tanulmányosan van leírva úgy hogy a laikusnak és kezdőnek nemcsak ajánl, hanem minden czikkéről kimerítően ad felvilágosítást; benne van a vetés ideje, a a következő eljárás és úgy a növény mint a virág leírása, miáltal kitűnő útmutatóul szolgál és némely kertészeti szakkönyvet fölöslegessé tesz. Minden kert- és földbirtokosnak ajánljuk, hogy ezen katalogust küldesse meg magának.

Közgazdaság.

Utmutatás

a helyes szüreteléssel kapcsolatos jó borkezelésre és a beteg borok meggyógyítására.

(Folytatás.)

Töltögetés.

A második ászokolási munka, a töltögetés abból áll, hogy az elpárolgás által okozott veszteséget pótlandó hordóinkat időközönként teletöltögetjük legalább is a bennök levőhöz hasonló minőségű borral; ha nem jobbal de semmi esetre se vízzel.

A töltögetés célja az, hogy általa a bor érintkezését a szabad levegővel megakadályozzuk. Megjegyzendő azonban, hogy mivel a hordó dongáin átszűrődött levegő élenye a fehérvyék erőteljes lecsapója és a bór megérlelésének hathatós tényezője, a szabad levegővel való huzamosabb érintkezéstől csak azért kell megóvni borunkat, hogy a levegőben úszkáló, betegséget okozó gombák bele ne jussanak.

Ezért tehát hordóinkat szorgalmasan kell töltögetnünk. Mielőtt töltögetnénk, vizsgáljuk meg a bort, nem virágos-e? Ha virágos, akkor az e célra szolgáló kefével távolítsuk azt el s csak azután töltjük fel. Hogy az akona ki ne száradjon s így a túlságos elpárolgást megakadályozzuk, hordóinkat olyan hosszú dugóval lássuk el, mely bele ér a borba.

Töltögetésre csak olyan borokat használjunk, melyek a feltöltendő borról színben, ízben és illatban megegyezők, melyek egészségesek és legalább olyan erősek, mint a feltöltendő s ugyanazon évi termésűek is. Az persze magától értetődik, hogy zavaros vagy más fajú borral nem szabad töltögetnünk.

Száraz pinczében, hol gyorsabb a párolgás, gyakrabban töltögetünk, mint a nedvesben. Nagy hordókat, melyekben a bornak levegővel érintkező felülete aránylag kisebb, ritkábban szükséges töltögetnünk, mint a kis hordókat, ahol ezen felület aránylag nagyobb. Az új borokat, melyekből a vizen kívül még tetemes mennyiségű szénsav is illan el s így a bor tömege jobban fog, mint az óborok-é, gyakran, például hetenkint egyszer kell feltöltögetnünk. A tapasztalás azt mutatja, hogy ha egy bizonyos nagyságú hordóba, melyet hetenkint egyszer töltögetnek föl, 4 liter bor elég töltelékül egy óra valamelyik pinczében: ugyanazon hordóba abban a pinczében 6 liter töltelék kell, ha azt egy hó alatt csak egyszer töltik föl. Ebből az következik, hogy borkimelés szempontjából is célszerűbb a gyakori mint a ritkán való töltögetés.

A töltögetést végezhetjük töltögető tölcserrel vagy lopóval a szerint, amint több vagy kevesebb bor szükséges a töltögetéshez.

Ha nincs töltögetésre való borunk, akkor húzzuk le borunkat egy olyan kisebb edénybe, melyből még töltögetni való is maradjon ki. Ha pedig olyan kisebb edényünk sincs, akkor tisztára mosott kavicsokat eresztünk a feltöltendő hordóba annyit, amennyivel a párolgás által képződött ürt kithölthetjük s így pótoljuk a töltögetést.

Osztályozás.

A borokat felosztjuk:

I. Egészségesekre, — melyek teljesen menttek minden betegségtől vagy hibától;
II. beteg vagy hibás borokra, melyeknek színük, ízük, szaguk vagy tisztaságuk a rendes, egészséges borétól eltér.

Az egészséges borok közt megkülönböztetünk.

1. Készítésre nézve a) természetes, b) mesterséges borokat. Természetesnek nevezük mindazon borokat, melyek az erjedésen rendezen keresztül mentek s melyeknek erjedése meggátoltatott vagy éppen idegen anyagokat is adtak hozzájuk, például ürom, salicylsav, cukor vagy más egyéb.

2. Használatukat tekintve a borok a) csemege borok, melyek édesek s a mellett erősek is. Ilyenek az aszú, az eszsenzia, a pezsgő, a scherry stb. b) pecsenye borok, melyek erősek, 8% szesz, legfeljebb 7% savtartalmúak s esetleg fajjelleggel is bírnak. c) Asztali borok, melyek nem erősek legfeljebb 6% szesz és 8% körüli savtartalmúak. d) Korcsmai borok azon közönséges, semmiféle jelleggel és zamattal nem bíró borok, melyek az előbbi három osztály egyikébe sem sorozhatók.

3. Színre nézve felosztjuk a borokat a) zöldes fehér, szalmasárga, aranysárga fehérborokra, b) bikavér és siller vörösbörökre.

4. Idejükre nézve a borok a) újak a szüretelés után következő legközelebbi szüretig, b) óborok az egy éven túliak, és pedig vagy fiatal vagy fejlett vagy régi óborok.

Mind a pecsenye, mind az asztali borok első és másodrendűekre oszlanak még fel a szerint, amint fajjelleggel bírnak vagy nem bírnak.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Nyilttér.)*

Dr. Vida Sándor

ügyvédi irodája Uri-utcza 28. szám alatt (a Lakos-féle házban) van.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem szerk.

4477. tkvi 1901.

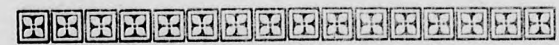
Árverési hirdményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbíróóság mint te-lekkönyvi hatóság közhiré teszi, hogy Bernát Mór deési lakos végrehajthatónak özv. Szlávik Pálné szül. Bózsik Mária mint kiskorú Szlávik Mária, János, István és Mihály term. és törv. gyámja csongrádi lakos elleni 871 korona 40 fillér tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a csongrádi 8043 sz. tjkvben A+2 sorszám alatt felvett, Szlávik Mária, János, István és Mihály kiskorúak nevében álló az 1024 hrszámú ház utáni osztatlan réti járandóság — még pedig a 2335/896 tkszámmal C. 4 alatt Bózsik Mária özv. Szlávik Pálné javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog épségben tartása mellett 417 korona, a csongrádi 606 sz. tjkvben A+2 sorsz. alatt felvett a 3924—3927 3942/a hrszámú 3/4 telek utáni osztatlan réti járandóságból Szlávik Mária, János, István és Mihály kiskorúakat illető 15/16-od rész — még pe-dig 2335/96 tkszámmal C. 6. alatt Bózsik Mária özv. Szlávik Pálné javára bekebele-zett özvegyi haszonélvezeti jog épségben tartása mellett 878 korona 50 fillér, végre a csongrádi 5343 sz. tjkvben A+1. sorsz. alatt felvett, fele részben Szlávik Mária, János, István és Mihály kiskorú végrehaj-tást szenvedettek, másik fele részben pe-dig Bózsik Mária özv. Szlávik Pálné társtulajdonos nevében álló 716—717 hrszámú beltelkes ház a végrehajtási törvény 156 §. d. pontja alapján egészben — még pe-dig ennek fele részére a 2335/896 tkszámmal C. 12 alatt Bózsik Mária özv. Szlávik Pálné javára bekebelezett özvegyi haszonélve-zeti jog épségben tartása mellett 678 ko-rona ezennel megállapított kikiáltási ár-ban az 1902. évi február hó 14-ik napjának d. e. 9 órájaker a csongrádi kir. járásbíróóság helyiségében árverés alá fog boesajtatni s a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiál-tási ár 10%-át készpénzben, vagy ovadék-képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismer-vénynt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1901. évi december hó 4-én. A kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóság

Laurisin Miklós
kir. albiró.

Szőlőoltványok
szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegé-fajfajban faj-tiztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.
Gleditschia csemeték és magvak.
Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Orlász tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívüli csé-ly kiadásával, melyen nemcsak ember, de szarvasok is állat, még az apró nyulak sem juthatnak át. Minden rendelkezés rajzokkal ellátott útítéleti és kezelési utasítás mel-lettel. Ezer csemete elől 200 méterre. — Ár 6 ft.

Diócsemeték.
Orlász jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdában az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Számos lenyomatú **Íjárjegyzék ingyen és bérmentve** küldünk minden rendelés kérésére. Az íjárjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címre ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely minden az a ház, vagy család, a-ból annak tartalmát használni ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdaság vagy szegény családnál egyaránt. Így már azoknak is igen érdekesen áll. **Küldetését semmit nem akar-nak, mert benne számos oly közlemények foglalva vannak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.** Cím: **„Ermelléki első szőlőoltvány-telep: Nagy Kágya, u. Szekelyhid”**

Czimbalom

hegedű, fuvola, vagy bár-mily nemű hangszer tanít-tását — kotta szerint, vagy annélkül — elvállalom.

A tandíj havonként 10 korona, az órák száma he-tenként három.

Czimbalmot is hangolok 2 koronáért.

Lakás II. ker. Zöldkert-utca 1. szám.

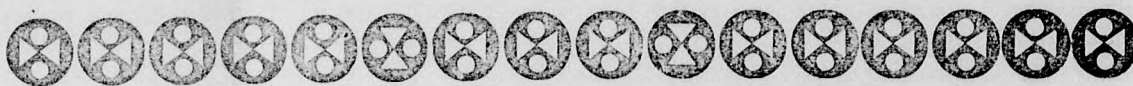
Tisztelettel
SERESS ANTAL
a helybeli gyermekzenekar karnagya.

Hirdetések

JUTÁNYOSAN FELVÉTEKNEK

lapunk kiadóhivatalában.

Őn jaja!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,
az étvágyát nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Prébadoboz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR“
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Csongrádon:
Nigrinyi Zoltán, Ungvári József és Vladár Sándor gyógyszerárakban.

Kitüntetve az 1900. párisi világiállításon aranyéremmel. (Hangszerekért legnagyobb.)

== Hadsereg-szállításért ezüstéremmel. ==

STOVASSER J.
cs. és kir. udvari hangszergyáros
== a javított tárogató feltalálója, ==
Budapest, II. ker. Lánchíd-utca 5. szám
saját házában (a kereskedelmi miniszterium mellett).

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Hegedűk vonóval	3 fttól 15 frtig
Mesterhegedűk vonóval	15 fttól 300 frtig
Gardonkák vonóval	8 fttól 150 frtig
Nagy bőgők vonóval	28 fttól 100 frtig
Fuvolák	2 fttól 100 frtig
Szarnyürtök, trombita, helikon stb.	12 fttól felebb
Czimbalmok	35 fttól 300 frtig
Rakoczy-tárogatók	30 fttól 60 frtig

Elpusztíthatlan kitűnő **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttől erős hangú 80 frtig.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

